

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrletno: 1 šiling.
celoletno: 4 šilinge.
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—
celoletno: Din. 100.—
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 22. decembra 1926.

Št. 51.

Veseli Božič

želi vsem prijateljem lista
uredništvo in upravišlvo.

Mir ljudem na zemlji . . .

Bilo je pred 50 leti: nekdo je tedaj celovške meščane nagovoril, da stolp pri mestni fari visi v stran. Meščani so ga šli gledat in so našli, da visi, ter so stavili, da bo stolp padel proti jugu, drugi je stavil, da pade proti zapadu. Tisti meščani počivajo že davno pri sv. Rupertu ali zunaj na Tresu, stolp pa še stoji, ker so pač že tedaj, ko so ga gradili, vedeli kako se stolp gradi. Drugi stolpi so se podrli: n. pr. tisti v Dolini, zakaj? Ali je to slučaj ali slepa sreča? Ne. Stolp se mora graditi po gotovih postavah, ki jih mora arhitekt poznati in vseskozi vpoštevati. Kakor se gradi stolp, se gradi kultura, se gradi svetna sreča narodov. Ako je človeški rod videl srečne čase, ako je videl žalostne dni, to ni samo slučaj, godile so se napake, gradili so ljudje babilonske stolpe, ki so se podirali.

V brezumni naravi vidimo vladati čudovit red: Solnce, zvezde, zemlja hite točno po svojih potih v vesoljstvu: točno pride pomlad in z njo rožice, točno pride zima s snegom in ledom. V to naravo pa je postavljen človek, navezan na to naravo, a samo deloma podvržen postavam te narave. Deloma se dviga nad njo s svojim razumom in svojo voljo. Človek je postavljen v naravo, „da vlada nad ribami morja, nad pticami neba, nad živalmi in nad vso zemljo“. Za človeško naravo ni poskrbljeno kakor za ptičice pod nebom in lilije na polju. Da človek doseže svoj cilj, se mora z razumom polastiti naravnih moči, mora z razumom zmagati ovire, ki mu jih narava stavi pri vsakem koraku v življenje. A kako je to,

da človek često svoje pameti noče ubogati? Pijancu je dejal zdravnik: Prijatelj, alkohol moraš pustiti, sicer boš nenadoma in prezgodaj šel pod zemljo. Pijanec se je ustrašil, a pil je naprej in je v mladih letih umrl. Pamet nam pravi, da brez resnega dela na svetu ni obstanka in tista pamet nam pravi, da delo ni kaj hudega, marveč da dela človeka srečnega. In poleg pameti je človeku dana druga moč: njegova volja, da dobro ljubi in se ga veseli in da hudo odklanja. Kako pa je mogoče, da Kajn ubije brata, ki ga z njim veže vendar naravna ljubezen? Kako je nam človek čudna zagonetka! Dandanes so nastali učeniki, ki pravijo, stradanje je edini greh, razdelimo vse, pa ne bo več greha. Ne, tako ni! v človeku se bori angel božji in vrag iz pekla in ta boj je prihajal vedno usodepolnejši do polnoči, ko se je v Betlehemu porodil sveta Zveličar. Dostojevski pravi, da je v trojni izkušnji, s katero se je lotil vrag Zveličarja v puščavi, zapopadna vsa človeška zgodovina: „Vidiš tole kamenje v ti-le suhi, goreči puščavi? Spremeni ga v kruh in človeštvo pohiti za teboj, kakor čreda ovac. Ti pa Zveličar odgovarjaš, da človek ne živi samo ob kruhu. Ali ne veš, da se bo ravno v imenu tega kruha zemeljski duh dvignil zoper Tebe, da se bo s Teboj boril in te zmagal? In vsi mu bojo sledili ter poreko: Kdo zamore, kar zamore tole bitje? (Veliki inkvizitor.) V tem boju človeške pameti in naravne dobre volje se je človeški rod pogrezal. Ali bode zadnji žarek svetosti in ljubezni, pameti in pravice iz sveta izginil? Ne. Iz Betlehema zasije človeškemu rodu nova luč. Narodom, ki so sedeli v temi, se je dvignila velika luč. Iz izraelskega ljudstva se porodi Kristus. Človek? To ni človek. Kdaj je človek mogel ukazovati morju, kdaj klicati mrliče iz groba, kje je človek, ki bi bil po smrti vstal izpod nagrobnega kamna? In ta Jezus Kristus nam je dal svoj nauk, blage, svete nauke, tako še na svetu ni učil noben modrijan. Vpostavil je svo-

je društvo: katoliško cerkev, v katero prihaja, kar je svetega na svetu. Dal je ti svoji cerkvi milostne vrelce svojih zakramentov, svoje Telo in svojo Kri za življenje sveta, krst, da ljudi sprejema, spoved, da jim odpušča grehe. Kristusovi nauk, njegova cerkev, Kristusovi zakramenti so spremenili svet, vkolikor se je hotel poslužiti pomoči vere. Učenjaki naših dni pravijo, da se zapadne pokrajine potapljajo: zapad propada! Evropa je bila na višku kulture tiste dni, ko je gradila naše veličastne cerkve.

Bilo je tedaj toliko ljudskega blagostanja, kakor pozneje nikoli več vkljub vsem modernim iznajdbam. Delavec je mislil: Ko dobimo stroje, se mi olajša delo, a stroj je vrgel delavca na cesto in revež ne ve kje najti kruha. V tem položaju človeški rod ne ve kako in kaj. Človeška modrost v dobi liberalizma, pred 50 leti, je mislila, da je treba pustiti kapitalu proste roke, da je treba izvažati, da je treba graditi obširne tovarne, čimveč pride denarja v državo, tem srečnejši bomo. Dandanašnji mislijo širne delavske mase, da je treba premoženje razdeliti, da je treba delo skrajšati, da je treba družine odpraviti, da je treba hišno last socializirati, da je treba socializirati zemljišča, da je treba ljudem iz vesti izbrisati vsaki spomin na Boga in večnost, da je ljudem treba odpreti vse užitke, ki jih življenje nudi. Stolp se podre, če ga arhitekt ni pravilno zgradil, žito ne rodi, če se ni pravočasno sejalo. Tudi človeško blagostanje je navezano na postave: Kaj bi bilo, če bi v državi ne bilo ne sodnika, ne sodišča? Tisto bo, če bi bilo mogoče iz src izdreti vero v sodnika nad nami, ki kaznuje tudi tam, kjer svetni sodnik nima več nobene oblasti. Kaj bi bilo, če bi razdrli družine, če bi človek moral človeka, mati nerojene otroke? Kaj bi bilo, če bi začeli s silo deliti, kar si je kedo zaslužil, ali je mogoče, da se taka delitev izvrši brez grozovitega klanja? Poglejmo v svet in spoznajmo, odkod žalostne

PODLISTEK

Kovač Franc:

Novi zvonovi.

(Nadašjevanje.)

„Pokaži!“

In mama so brali:

„Ko dan se zaznava,
danica priplava,
se sliši zvonjenje
čez hrib in čez plan.“

Jej, kako je lepo!“ se začudijo mama, „pa le dobro se nauči!“

Tudi Leni je ponedeljek zjutraj v šoli komaj čakala, da je prišla Frida v šolo.

„Jaz sem tudi dobila pesem, da veš.“

„Tebi so gospod dali pesem, ker si jih trčala.“

„Kakor ti gospoda za cukerkčke, ker se vedno sili, da nosiš gospodu pošto.“

„Pa jaz imam najlepšo pesem, le poslušaj!“

Iz stolpa sem mi zvon doni,
ko vlega mrak se po vasi.
Le zvoni zvon iz temnih lin,
le vzbujaj mi na dom spomin.“

Devetletna deklica ljubkega obraza, nekoliko boječe narave je tiho stala zraven in molče poslušala.

Prešerno jo vpraša Nani:

„Ali ti boš za teto?“

„Ne, mama premalo pridelajo,“ odgovori žalostno.

S čudovito pridnostjo in navdušenjem so se deklice v kratkem času naučile pesmi, da se je župnik kar čudil in si mislil, da bi bile vedno pri vsaki stvari tako pridne.

Z večernega izprehoda se je zopet vračal župnik Janez počasi proti domu. Frida je sedela na vrtu in pazila na prašiče, ki so se pasli po trati. V roki je imela list s pesmico. Že nekaj dni sem je ni bilo v šolo in Greta je namesto nje donajala gospodu pošto in dobivala cukerkčke. Frida ima obvezano nogo.

„Hvaljen Jezus!“

„Amen. Kaj pa ti je, da te že tako dolgo ni v šolo?“

„Noga me boli.“

Revica ima bolno nogo. In ravno sedaj v tem kritičnem času! Stopila je na oster kamen in rana se ji gnoji. In privoščile so ji tovarišice to nezgodo, češ, vsaj ne bo vedno tičala pri gospodu:

„Prav ji je, zakaj pa ravno ona hoče vedno nositi gospodu pošto.“

„O-o-o,“ se začudi župnik, „in ravno sedaj ob tem času? Sai še v cerkev ne boš mogla iti, da bi povedala pesem, če se ti do tega časa ne ozdravi.“

Mladostno lepi obrazek prešine globoka

žalost, a samo za trenutek. Zaupno pogleda župnika z velikimi, modrimi očmi:

„Molila bom, da se do tega časa pozdravim.“

„Prav imaš, le moli,“ pripomni iskreno župnik.

VI.

Dečle so ob nedeljah popoldne in ob večerih pozno v noč delale vence in bele rože in se v posameznih vaseh med seboj kosale, kje da jih bodo več naredile. Seveda, tudi to delo ni minulo brez malenkostnih preprirov. Ta se je izrazila, da zna delati najlepše rože, da bo ona sama naredila vse vence za veliki oltar, za kip sv. Ane in veliki zvon ter da drugim prepusti vence za stranske oltarje in ostale zvonove. Samo ob sebi umevno so se druge čutile zapostavljene in opirajoč se na lastno spretnost v umetnosti izdelovanja vencev to samolastno določeno pravico zahtevale zase. Župnik Janez ni rekel k temu nič, samo smehljal se je taki gorečnosti.

Ves poten in utrujen se je v hudi poletni vročini neko nedejo popoldne vračal župnik domov od podružne cerkve. Tam pred hišo v senčni uti so sedele dečle iz cele vasi, delale rože iz belega popirja, se šalile in glasno smejale. — Brezskrbna mladina — si misli Janez. Cel kup belih, lepih rož je bilo raztresenih po mizi in dva polna jerbasa na tleh.

(Dalje sledi.)

razmere naših dni in potem se zavedajmo, da je pot do boljše bodočnosti tista, po kateri so evropski narodi hodili pred več ko 1000 leti iz poganstva v krščansko kulturo. Le-ta kultura nas je učila ljubiti svoj narod, moliti Boga v svojem jeziku, učila nas je ljubiti svoj narod, moliti Boga v svojem jeziku, učila nas je delati, okrog cerkva je ustvarila naša mesta, za neuko ljudstvo je ustvarila šole, za trpine dobrodelne zavode.

Od te krščanske kulture se naše ljudstvo ne bo dalo odvrgniti. Naše siromašno delavno ljudstvo, ki ga Bog kakor pastirje še s posebno ljubeznijo kliče k svojim iaslicam. Res je tu navidezno le siromašen hlev, tu je ponižen delavec, ali nad iaslicami se čujejo angeljski glasovi, vsako leto iznova pojoči: „Čast Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

Koroško šolstvo.

Es ist eine Ungereimtheit, von dem modernen Nationalstaate oder von dem in diesem zusammengeschlossenen Mehrheitenvolke die Pflege einer andersnationalen Minderheitenkultur zu „fordern“... Der Nationalstaat, der sich die Pflege einer andersnationalen Minderheitenkultur vorgesetzt, sei entweder ein ausgepichteter Heuchler, der hinter vorgeschütztem, von der Minderheit selbst nicht begehrtem Wohlwollen ganz andere Ziele verfolgt, oder ein Tor, dem ganz recht geschieht, wenn er von seiner Minderheit, der er die Sorge und die Verantwortung für die eigene Kulturpflege abgenommen hat, auf die Anklagebank gesetzt wird.

Dr. Grassl v belgradski skupščini.
„Neues Grazer Tagblatt“ dne 25. nov.

Društvo „Kärntner Lehrerbund“ je izdalo za leto 1926—1927 svoj koledar, v katerem podaja na strani 45. pregled utrakvističnih šol na Koroškem. Ta pregled bi moral zadostovati vsem onim, ki se hočejo površno seznaniti z našim šolstvom, a vsebuje mnogo napak, ker se ne vjema s podatki, iz katerih izvira. V „mešanem“ ozemlju je po tem pregledu 86 utrakvističnih šol z 205 (207!) razredi. Sledi razvrstitev po številu razredov in številu učitelstva z označbo dvo- in enojezičen. Na 205 razredih poučuje 168 dvojezičnih in 37 enojezičnih (nemških) učiteljskih moči, skupno torej 205, ali na 100 učiteljev jih pride 82 z znanjem obeh deželnih jezikov. Kako se je to znanje določilo, ali subjektivno po izjavah posameznih oseb ali objektivno po rojstnih krajih, nam ni znano, samo pričakovali bi, da bi imeli izpite iz slovenskega jezika ravno tako, kakor ga morajo imeti iz drugih predmetov, ako hočejo vršiti službo.

Po vestnem iskanju se pa sploh ne najde v posameznih delih objavljenega materiala 86 utrakvističnih šol, ampak samo 78 in ako se še prišteva dvodnevni pouk v Remšeniku, Lepeni in Beli (obč. Bela) 81 šol s 177 razredi. To število bo najbrže bolj pravilno, kar že sledi iz tega, da navajajo Nemci za Celovec okolico v pregledu 23 šol, na strani 89 pa samo 20. Torej si sami niso na jasnem, katero šolo naj prištevajo utrakvistični in katero ne, ker se v resnici ne razločujeta več. Od 205 učiteljskih moči, ki bi imele poučevati na teh utrakvističnih šolah, je po nemški statistiki 168 dvojezičnih, seveda brez navedbe podlage, kako da do tega števila pridejo. Najbrže iz navadnega računa, da je dvakrat osemdeset 160 in to približno odgovarja številu, s katerim se mislijo rešiti vsakega očitka. Po njihovem mnenju se namreč razlikuje utrakvistična šola od nemške v tem, da bi se moralo vsaj v dveh razredih še slovensko poučevati, v resnici se niti govori ne. Na podlagi tega mnenja so dobili 168 moči, ako pa jih izbiramo iz posameznih delov, dobimo samo 50 učiteljskih moči, ki imajo (vsaj na papirju) izpit iz slovenščine. Ker je po našem samo 177 razredov na omenjenih šolah, še potrebujemo 127 oseb. Ako si pomagamo na ta način, da prištevamo vse one osebe, ki so rojene v slovenskem ozemlju in pridejo v stik s Slovenci, še dobimo 61 oseb, od katerih torej moremo misliti, da znajo narečje ali so se ga od otrok, katere bi morali poučevati, naučili. Pri najboljši volji moramo še vedno 66 oseb prištevati k takim, ki slovenski niti ne razumejo. Nemci pa sami trdijo in tudi mi ne

nasprotujemo, da naše ozemlje ni 100% slovensko, zato se mora število slovenščine nevesčih še zvišati. Nemec, kakor vsak od nas ve, se slovensko ne uči, vsaj ne tako, da bi mogel poučevati. Izjava šolskih oblasti, da skrbijo za duševni in gospodarski blagor Slovencev v enaki meri kakor Nemcev, je potemtakem netočna, ravnanje pa mačehovsko.

Med 50 osebami s slovenskimi izpiti jih je 16 prišlo iz Jugoslavije; to so oni Nemci, ki se niso hoteli udati jarmu ter so bili izgnani, kakor se nam vedno zatrjuje. Na Koroškem so postavljeni za učitelje našim otrokom na utrakvističnih šolah, da bi nas učili slovenskega jezika in nam podali slovensko mišljenje. Iz Kanalske doline ali prejšnje Koroške jih je osem, deset drugih pa je iz Jugoslavije, a nimajo izpita. Skupno torej 34 samo na utrakvističnih šolah, vse to po zgledu Koroško Korošcem. Nam bi bilo prav, ako bi ti ljudje v resnici bili za slovenski pouk, ali oni so večinoma naši največji nasprotniki, ki delujejo za hrbtnost naših lastnih ljudi.

9008 otrok obiskuje po nemškem viru utrakvistične šole. To je ena petina vseh šolo-obveznih otrok. Za te pa imamo 50 učiteljskih moči in to takih, ki jih nam vlada da, ne da bi mogli mi zamigati z mezincom. Tako se deli pravica manjšinam in mi jo priporočamo vsem narodom, ki ječijo pod tujim jarmom. Komaj 3,5% učiteljev je zmožnih za utrakvistične šole in ako bi upoštevali tudi krivično nemško statistiko, šele 11%. Upoštevati pa je treba, da imamo na ozemlju, koder prebivajo Slovenci, še čez 40 popolnoma nemških šol, ki imajo po prečno več razredov kakor utrakvistične. Pa se vedno povdarja, da je prva skrb šolske uprave, da skrbi za naraščaj dvojezičnih učnih moči ter se je v to svrhu uvedel na učiteljsku neobvezen pouk v slovenskem jeziku, ki rodi zadostne uspehe. Ti uspehi pa zgledajo tako, da dobi vsaki, ki je obiskoval slovenski pouk, po preteku določenega časa svoj red, ki ga vsposobi, akoravno ne zna napraviti niti priprostega spisa. Pa še takih imamo tako malo!

Kako se te vsposobljene moči razdelijo po raznih krajih, nam pove statistični pregled. Na 6 utrakvističnih šolah s 15 razredi šolskega okraja Šmohor ni nobene kvalificirane moči. Na 34 drugih šolah tudi nobene! Zato pa imata šoli v Področici in Ljubelju, katere je postavil Schulverein, vse moči s slovenskim izpitom, ker bi drugače ne mogli dobiti slovenske otroke v šolo. V sili pa je vrag muhe! Torej Schulverein je prišel tako daleč, da bo širil na Koroškem slovensko kulturo in skrbel za nas Slovence. Kdo bi se ne smejal? Namen je še bolj očividni, ako omenimo, da je ravno tam, kjer je številno največ Slovencev, najmanj takih moči, ki bi bile slovenščine zmožne. Za 1309 aktivnih učiteljskih moči in 309 vpokojencev plačujemo sorazmerno svoje deleže, oni pa nam ne dajo niti drobtinice teh pravic, ki bi nam odgovarjale. Pa si upajo trditi in bodo tvrdili večno, kakor je nespremenljiva njihova statistika o utrakvističnih šolah in številu otrok, da uživamo vse pravice in še več, kakor jih nam pripada. Dr. Grassl pravilno trdi, da nacionalna država ne more skrbeti za tujejezične manjšine in da če to stori, je hinavka, ki zasleduje druge namene ali pa tepec, kateremu se prav godi, ako ga manjšine postavijo na zatožno klop. Oboje bo v našem slučaju pravilno, ker Nemci mislijo vzdrževati konkurenčne šole, obenem pa mogoče deliti avtonomijo. Samo s tem ne računajo, da nismo več tako mladi in tako neumni, da bi nasledili limanicami.

POLITIČNI PREGLED

Dunaj, dne 18. decembra. Delo v parlamentu se živahno vrši in se misli še pred prazniki odsloviti celo vrsto zakonov. V ospredju je stalo kmetijstvo v Avstriji, ki je jelo zanimati visoke kroge in se misli postavnim potom ublažiti krizo, ki je zadela gospodarstvo. Vse stranke se prizadevajo uveljaviti svoj vpliv, vse stranke se opirajo na gospodarska vprašanja. Dr. Angerer, ki je zastopal še pred kratkim interese nastavlencev, se je izrazil, da je treba izločiti iz prometa mešetarstvo, ki blago podražuje. Soc. demokrati hočejo zopet pospeševati kmetijstvo na ta način, da bi se zidala stanovanja za posle in se jim omogočilo

družinsko življenje. Posebna važnost se polaga na zavarovanja, na kolonizacijo in šolstvo, ki bi naj omogočila obstanek na deželi. Minister za poljedelstvo Thaler, ki je na razna vprašanja iz različnih strani odgovarjal, izjavlja, da kmetijstvo radi ogromnih stroškov, ki jih zahteva zidanje, ne more misliti na to važno vprašanje, kar se pa tiče zavarovanj, so kmetje temu nasproti iz enostavnega razloga, ker nimajo sredstev, da bi mogli plačevati. Zahteva, da se zabrani kmetiskim delavcem, ki prihajajo ob času žetve v državo, vstop, bi imelo za naše gospodarstvo težke posledice, ker bi kmetje kljub pomanjkanju poslov ne sprejemali drage tuzemske moči, ampak bi rajši prešli na ekstenzivno gospodarstvo, kjer bi se delavske moči manj potrebovale. Namesto poljedelstva bi se bolj gojilo travništvo, ki zahteva manj dela, kar bi tudi drugim panogam škodovalo. O prostovoljnem begu iz kmetijstva se danes ne more govoriti, ampak kmet je prisiljen odpuščati tuje moči, ker jih ne more plačevati. Šole bi ne pomagale mnogo, ker zahteva izobrazba tudi stroške in se ljudje v hiši težko pogrešajo. Kmet je izobrazbe željen, kot se je to pokazalo v vojni a v zadnjih letih se je število na kmetijskih šolah znatno znižalo. Za kmetisko delavstvo se je upostavila v proračun vsota 55.000 šilingov, ki se bo porabila za vzgojo kmečkih poslov in za premije daljeslužbe, kakor se je v preteklem letu že zgodilo. Naseljevanje je jako težavno in se bo težko prej obneslo, predno kmetijstvo vobče ne bo stalo na boljših nogah. Če se enkrat pokažejo praktični uspehi v tej smeri, bo vlada tudi dala denarja na razpolago, da se obljudijo do sedaj za kmetijstvo še nerabni kraji. Za izboljšanje prometa, oziroma za olajšavo uvoza naše živine v Nemčijo, so se podvzeli potrebni koraki in je upati, da bodo imeli uspehe. Kmetijstvo se z malimi recepti ne da rešiti in radi tega bo treba misliti na revizijo trgovskih pogodb z raznimi državami. Ker se inozemstvo ravno v industriji misli postaviti na lastne noge, bo trpela naša industrija tudi v bodoče še bolj na posledicah zastoja in bo treba misliti na to, da se vsaj kmetijstvo spravi do stopnje, ki bo nas napravilo neodvisnega od tujih dežel. Kupna moč domačinov, ki bi se s sanacijo poljedelske krize zvisala, bi pa bila prvi pogoj, da se zboljšajo razmere tudi pri obrti in industriji.

Inozemstvo.

Jugoslavija. Pogreb Pašiča se je vršil na najlepši način. Sam kralj je bil v sprevodu, ministri so nosili drago krsto, 6 škofov in 40 svečnikov je opravljalo božjo službo, 40 generalov je bilo v sprevodu, za krsto so nesli 66 velikih vencev, 160 vencev so peljali s tovrstnimi avtomobili, 16 častnikov je nosilo pokojnikova odlikovanja. Samo veliki možje imajo take pogrebe! Poverenje za sestavo nove vlade je dobil Uzunovič, ki se je takoj pričel pogajati z raznimi načelniki klubov, da se čimprej sestavi čvrsta delovna vlada, ki bo resnično, pošteno in lojalno izvajala politiko sporazuma. Misli se, da bodo stopili v vlado radikalni, Radič in slov. ljudska stranka, vendar se še v podrobnostih trenutno niso zedinili.

Nemčija. Socijalni demokrati so izrekli vladi nezaupanje, katero je vlada z 249 glasovi proti 171 sprejela. Vlada je podala vsled tega svojo ostavko, ki jo je prezident sprejel. Državni zbor se sestane še-le 19. januarja, do tega časa pa vodi posle sedanja vlada. Vzrok odstopa vlade je v glavnem ta, da se je zahtevalo, da mora Reichswehr ukiniti vse zveze s političnimi strankami. Po mnenju nekaterih krogov se računa, da prevzame vlado zopet dr. Luther.

DOMAČE NOVICE

Promocija. Na dunajski univerzi je bil dne 22. decembra promoviran doktorjem filozofije g. Joško Tišler. Mlademu in priljubljenemu rojaku iz Tinj naše srčne čestitke!

Cenjene čitatelje opozarjamo, da se je v zadnji številki pripetila metteurju pomota ter je del uvodnika uvrstil v članek o žitnem monoplu. Trije notranji odlomki v drugem stolpcu članka „Švica zoper žitni monopol“ spadajo pod konec uvodnika „Različna mnenja“. Cenjeni čitatelji naj blagovolijo to oprostiti.

Agentje na deželi. Vedno se jamra, da na kmetih ni denarja za vsakdanje potrebe, niti za tobak in sol, a za judovske agente ga je vedno dovolj. Judje havzirajo okrog po deželi od hiše do hiše, peš, z vozom, avtomobilom, motornim kolesom, trgujoč z vsemi mogočimi stvarmi in delajo dobre kupčije, ker ljudje nasedejo njihovi zgovornosti, da za slabo robo pol preveč plačajo oziroma v lahkovernosti dajejo tudi predplačila za naročeno blago, a so vedno ogoljufani. Največjo privlačno silo imajo agentje za povečanje fotografij. Skoro neverjetno je, koliko denarja spravi iz ljudi tak agent, ki z dovršeno zgovornostjo in prikupljivo prijaznostjo hvali in priporoča dunajsko judovsko tvrdko za povečanje slik. Srca se o-mehčajo in denarnice, sicer dobro zaprte, se odprejo na stežaj. Se nastani tak agent v enem kraju za teden dni, obhodi celo okolico, gre v vsako hišo in skoro povsod dobi naročilo in čez teden dni je oskrbil ljudstvo za milijone. Ljudje naročajo in dajo predplačila, vse hoče biti naslikano in povečano. od deda, ki že dvajset let trohni v zemlji, od prababice in zadnje tete tja do tretjega rodu in nadebudnega dojenca v zibelci. Res leži v tem nekaj pije-tete, če se nahajajo na steni slike dragih svojcev, ki so že umrli in rajnih starišev, a nekako smešno izgleda, ako ima kdo svojo lastno povečano sliko na steni. Ljudje naročujejo pri judovskih firmah za drag denar in judje delajo izvrstne kupčije. Ljudje plačajo že v napred in čez nekaj tednov dobijo slike, ki ne odgovarjajo istinitosti in so mnogo predrage. Potem je pa jeza in zabavljanje in večkrat tudi zasmehovanje, če slika ne odgovarja podobnosti.

Z dežele. Človeka popade jeza, ko vidi, da po deželi rubijo reveža, pri katerem pogosto ni najti groša, za 1 ali 2 šilinga zaostalega davka. Bi se še ne zamerilo toliko, ko bi se z državnim denarjem res pametno gospodarilo, a premoženje se brezmiselno sipa v nenasična grla skraliranih kapitalističnih bank. Balkanizem se je očital drugim, rekord balkanizma pa je dosegla afera Ahrer-Bosel. In sedaj ministri valijo krivdo drug na drugega, se izgovarjajo, a bivši finančni minister Ahrer je že davno na varnem v Ameriki, kjer bo užival sad svojega truda in mu niti v glavo ne pade, da bi prišel nazaj v Avstrijo. Naj si bo kriv ta ali oni, da je poštna hranilnica izgubila toliko milijard, a vprašanje je pač, kako je mogla vlada pripustiti, da eden samovoljno špekulira z ljudskim premoženjem; če se je to godilo z vednostjo vlade, tedaj ljudstvo pač ne more imeti zaupanja do nje.

Pred poroto. Dne 17. oktobra t. l. sta se sprla pri keglanju v Podgori radi 60 g v Šmartin pri Celovcu pristojen Boštjan Krasnik ter delavec Lechner. Krasnik je v razburjenosti potegnil nož in zadal Lechnerju nekaj bodljajev v trebuh in prsa. V bolnici je na posledicah umrl. Krasnik pravi, da ga je Lechner udaril po glavi in v jezi je potegnil nož. Porotniki potrjujejo z 10 glasovi zločin uboja, nakar se Krasnik, ki je rojen leta 1872, obsodi z ozirom na neomadeževano preteklost na dve leti težke ječe. — 40 let stari France Marktl, delovodja v Treibachu, je obtožen uboja. Dne 16. novembra mu je povedala Julija Buchhäusl, da ima njegova žena razmerje z njenim možem Hermanom, ključarjem po poklicu, in da se vsak večer snideta na določenem mestu. Marktl se hoče prepričati, a vzame samokres seboj. Kmalu pride Buchhäusl, katerega nagovoril, ne da bi dobil odgovora. Ta je nekaj sumničil in se odstranil, Marktl pa se je vrnil in očital ženi nezvestobo. V velikem razburjenju ja zapustil sobo in slučajno spet srečal Buchhäusla. Marktl ga začne vzmerjati in mu da sunek v prsa, nakar on zbeži. Marktl strelja za njim in ga pogodi v hrbet; v bolnici v Brežah je na posledici strela umrl. Marktl priznava zločin, vendar pravi, da mu je šla nezvestoba žene, s katero ima osem otrok, tako k srcu, da je zgubil vso razsodnost. Zdravniki to potrjujejo ter tudi porotniki zanikajo zločin umora. Marktl je bil oproščen. — Ana Kulnik z Hodiš je obdolžena, da je zastrupila leta 1921 svojega moža. Izkopali so truplo in našli sledove zastrupljenja. Bila je že enkrat pred poroto, a se je morala obravnava odložiti. Zdravniki so sedaj določili, da je prišel strup še v življenjski dobi vtruplo, vendar se ne more trditi ali slu-

čajno ali z namenom. Radi tega so tudi porotniki zločin zahrbtnega umora zanikali in 70-letna obtožena Ana Kulnik je bila oproščena. — Radi požiga se je zagovarjala Marija Koller iz Straje vasi. Na skednju je izbruhnil dne 19. septembra požar, ki je upepelil poslopje. Obtoženka je bila tedaj na polju, vendar jo je prej videl neki Franc Gradišnik, da je bila na stopnicah pri skednju. Ona pravi, da je iskala tam ključ do stanovanja, ki je bilo zaprto. Gradišnik ne velja za resnicoljubnega človeka in ker je videla nekoga postopati okoli hiše, in je na vsa vprašanja jako spretno odgovarjala, ji niso mogli dokazati zločina. Tudi o tem se ne more govoriti, da bi bila hiša čez vrednost zavarovana, ker je dobila samo okoli 5000 šilingov izplačanih. Porotniki so radi tega zanikali vprašanje požiga in goljufije ter je bila Koller oproščena in takoj izpuščena.

Koroška premalo nemška. „Kärntner Tagblatt“ poroča: Gospod Barnert, poslovodja koroškega Heimatschutzverbanda — namestnik deželnega glavarja Koroške. Skoro bi se ne verjelo, pa je tako. V proračunski debati v parlamentu je imenoval dr. Seipel priključitvene demonstracije kot brezpomembne in Avstrijo kot drugo (nemško) državo. S tem se je odgovorni zastopnik našega zunanjega urada tako izrazil, kakor mu predpisuje njegov položaj. Tudi dr. Frank ne more drugače govoriti. Dr. Seipel je govoril kot šef avstrijske vlade. To pa ni pustilo mirovati marljivemu poslovodji koroškega Heimatschutza. On je moral potovati v Monakovo, da je tam neresničnost Seiplovega govora potrdil. Človek bi ničesar ne rekel, ako bi se ne bil Barnert v Monakovem izrazil, da mora po nalogu gospoda deželnega glavarja Koroške naznaniti, da smatra ta proti pripombam Seipla, priključitvene izjave za priporočljive. Brez ozira na to, da li je pametno, da se deželni glavar postavi v nasprotje, in to celo v tujini s svojim vladnim šefom, vprašamo, s kakšno pravico da je mogel g. deželni glavar poslovodjo Heimatschutzverbanda za tako izjavo pooblastiti. Gospod Barnert nima pooblastila kot zastopnik Koroške govoriti in gospod deželni glavar nima pravice, da bi tako „nepolitične“ osebe za tako politično stvar pooblašča. — Kakor čitamo po drugih listih, je Barnert opozoril Bavarčane na slovensko gibanje na Koroškem in na škodo, ki jo je povzročilo deževje. Sliši se, da so se dobile znatne podpore, ki se bodo delile na Koroškem, seveda po načrtu Heimatdiensta. Slab gospodarski položaj, v katerega je zabredlo našo ljudstvo, bo spet dobro služil nemški propagandi.

Sele. (Razno.) Pred par leti je naša republika imela še pravo zakotno lice gorske vasi, a potem se je začelo energično z napredkom. Nova cesta je privabila poletni čas avte in motorje, da so ropotali skoziglavno mesto. — Ponoči razsvetljuje električna luč in kaže že od daleč tujcu, da so naše ulice razsvetljene. V cerkvi in gostilnah je ponoči bolj svetlo kakor po dnevi. To je neka naš industrijski napredek. — Pa da smo se začeli tudi gibati v drugem oziru, beležimo danes tri nove struje, in sicer: 1. Krožek „abstinentov“. 2. Krožek „luklukšmentov“. 3. Krožek „zmerna senca“. Dočim prvi dve struji zastopata ravno nasprotno stališče, je zadnje imenovani krožek, kar že ime pove, bolj zmeren, in le opazuje agilno agitacijo prvih dveh. Ti dve prirejata v nedeljah sestanke. Abstinenti namreč kažejo v slikah posamezne dele telesa človeka alkoholi in kako strašne so posledice alkohola. Ves navdušen človek zapusti tako predavanje in napravi trden sklep, boriti se proti alkoholu. A navadno v istem času zbora tudi krožek luklukšmentov (predsednik Vorancov Bošt). Tu človek sliši ravno nasprotno predavanje, in sicer kakšen učinek ima voda, koliko škode je na primer napravila zadnji čas v Železni Kapli in drugod. Ves navdušen je nek govornik luklukšmetov pokazal na električno luč, češ, kakšna sila daje to luč? Vsi mu pritrdijo, da voda. Evo je rekel, kaj ko bi nemara popil recimo v poletnem času precejšnjo množino vode, saj smo se vsi v šolah učili, da človek ni izoliran, in presneta dlaka, saj ni izključeno, da bi nemara elektroni začeli švigati iz ust in če se še naključni kontakt še svetiti. Koliko slučajev je nam znanih, da je alkohol omamil

človeka res precej, pa gugal se je še le proti domu, pride na brv, pade v vodo in ni več bilo rešitve. Torej vidite, alkohol ga je le še tiščal pomalem proti domu, voda ga je požrla. Ves prestrašen je Pajnar zavpil med zborovalce, da ga je pred vsemi krožki strah in da bo pil zanaprej samo še krop. Tudi krop ima ravno isto silo kakor voda, samo bacili so uničeni, ga zavrne govornik. Tretja struja „zmerna senca“ zbira nekako material in opazuje delovanje prvih dveh strank in njihove govore. Agitacija je zelo premeteno razvita in stranke so vse tri sicer trdne na narodnem stališču, vendar z ozirom na pijačo popolnoma različnih misli. Gostilničarji baje ne bodo več naročevali citron, kjer Slovencem na Primorskem Italijani ne dajo pravic, ki so s tem tudi obenem namignili, da se z abstinenti popolnoma ne strinjajo. Duševno bodo gotovo za sedaj zmagovalci abstinenti, ker imajo razne časnike in drugi material na razpolago, dočim se luklukšmenti trudijo dobiti slovenski prevod grškega lahkoživca Epikurja. Ti krožki so še danes bolj v povojih, pač pa je pričakovati prihodnje leto resnega razmaha, ker bodo, kakor se sliši, zasedli abstinenti solnčno stran Selske doline, in študirali ultravijolne solnčne žarke in njih učinek na telo. Luklukšmenti nasprotno bodo zasedli senčno stran iste doline in bodo skušali dokazati svojim pristašem, da se da tudi s kemičnimi pripomočki privabiti toploto iz notranjosti telesa. Mnenje zmerne sence je, da ako se ti dve stranka spopadeta telesno, so zmagovalci luklukšmenti, ker po njih nazorih učinkuje toplota od znotraj na zunanaj bolj, pač pa se v duševnem oziru zdaj še ne morejo kosati z abstinenti.

Št. Primož v Podjuni. (Shod.) V nedeljo dne 12. t. m. smo na shodu spet zvedeli nekaj stvari, o katerih navadno nič ne zvemo. Gosp. posl. Poljanec je nam razložil postavke proračuna in ježili so se nam lasje, ko smo slišali, koliko aktivnih in vpokojenih uradnikov moramo vzdrževati. Tudi brezposelni zavzemajo precejšnjo število, med njimi je seveda mnogo takih, ki bi se še lahko priučili drugega posla, ko bi ne bilo ravno tako prijetno živeti od denarja, ki ga plačujejo davkoplačevalci. Šolstvo tvori 65% deželnih izdatkov, a kljub temu nimamo mi Slovenci take šole, da bi se mogli naučiti materinskega jezika. Brez popolnega znanja enega jezika pa je vsaka nadaljša izobrazba seveda nemogoča. Težek gospodarski položaj izvira iz trgovinskih pogodb in iz pomanjkanja zadostne organizacije, ki bi škodljive mere mogla preprečiti. — Občina Rikarja vas je na dražbi oddala lov za 600 šilingov domačemu lovskemu društvu. To je precej manj, kakor smo že prvotno imeli, a se je nam mož izneveril!

Loga vas. (Nezgoda.) Naš g. župnik Stefan Bayer je tako nesrečno spodrsnil na kamnu, da si je zlomil nogo ter jo mora zdraviti v sanatoriju v Celovcu. Želimo mu hitre ozdravitve!

Korte. Žalosten je bil spreved, ko smo 2. decembra spremljali Pristovnikovo gospodinjstvo k večnemu počitku. Rajna Johana je imela lepe lastnosti gospodinjke. Bila je verna, usmiljena, postrežljiva in vpludna nasproti vsakomur, kdor je vstopil v Pristovnikovo hišo. Dalje časa je bolehal; a božja volja jo je klicala k sebi, da najde plačilo za svoje čednosti. Četudi je kraj v samosti, je bila udeležba pri pogrebu kljub slabemu vremenu velika. Bog daj rajni Johani večni mir in pokoj, znani Pristovnikovi hiši pa naše globoko sožalje!

Pliberk. Dolžnost naša je, da postavimo v „Koroškem Slovencu“ skromen spomenik možu, ki smo ga nedavno pokopali na pliberškem pokopališču. Umrli je g. Janez Silan, dogoletni notarski uradnik v Pliberku. Vsled rahlega zdravja je bil zadnji čas v pokoju. Bližnja in daljna pliberška okolica ga je poznala in ga bo ohranila v hvaležnem spominu. Bil je tih značaj. Iz svoje bogate izkušnje je radevolje in z željo pomagati bližnjemu svetoval vsakemu v vse mogočih pravnih zadevah, kakor v zapuščinskih zadevah, oporokah itd. Zato ga kmetje ne bodo pozabili. Poleg tega pa je bil g. Silan skromen v svojem življenju in poštenjak od nog do glave. Bridkosti življenja tudi njemu niso bile prizanešene. Sin Rudolf, ki ga je z mnogimi težkočami izštudiral in je bil sodnik, je padel v svetovni

vojlski. Pred leti mu je umrla žena. Tako mu je ostala samo še hčerka Pavla, katero zapušča v globoki žalosti. Njej naše odkrito sožalje, očetu pa časten spomin. N. p. v m.

Drobiž s Koroške. Poravnanli komisar „Kärntner banke“ je dvorni svetnik dr. Techner, pojasnila pa daje poravnanli upravnik, odvetnik dr. Vogel. Prijave upnikov se vršijo v sodnijski pisarni v Celovcu, števil. 4, ali pri okrajnih sodiščih. — Zadruga čevljarjev za Celovec in okolico je sklenila, da sme zahtevati čevljar mojster, ki pride na dom delat, poleg hrane 6 šilingov dnevno, pomočnik pa 4. Učencu določi mojster plačo. Delo traja od 7 ure zjutraj do 7 zvečer s kratkim odmorom opoldne. Nadure stanejo 1 S. — V Ribnici so aretirali dve osebi, ki sta pobijale šipe na hišah v Hodišah in Šmiklavžu. Ker so trpeli škodo Slovenci, se sumniči, da se je vršilo to delo iz nacionalnega sovraštva. — Mornarski kapitan Steinhart, podpolkovnik v p. Michner ter bančni ravnatelj Lorenc, glavni družabniki „Klagenfurter banke“, ki je ustavila poslovanje, so vložili na trgovsko sodišče na Dunaju tožbo, da jim naj izplača Wiener Bank A. G. 130.000 šil., ker so bili pri polomu banke za to vsoto oškodovani. Nadalje zahtevajo 73.700 S plačila, ker se smatrajo kot nastavljeni podjetja. Wiener Bank d. d. se obtožuje, da se ni držala pogojev, po katerih se je 21. leta banka ustanovila in da je to povzročilo polom. Škodo od 1,3 milijarde trpijo sedaj tožitelji ter ne trpijo samo materijelno, ampak tudi na ugledu. Wiener Bankverein d. d. pravi, da so prestopili predpisane pogoje in so sami krivi poloma. Po določbah so smeli razpolagati na lastno pest samo do 50.000 K, tožitelji pa so dajali kredite svojim sorodnikom v veliko večji meri in povzročili propad. Predsednik dvorni svetnik dr. Mraz je obravnavo v svrhu dokazila prekinil. („Nr. Fr. Pr.“ 15. dec.) — Pri regulaciji Drave v bližini Žihpolj se je pri razstreljevanju zgodila nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Strel se je iz neznanih vzrokov prehitro sprožil.

DRUŠTVENI VESTNIK

Šmihel pri Pliberku. Tukajšnje izobr. društvo priredi v spomin dvajsetletnega obstanka na Štefanovo ob 3. uri pop. pri Šercerju majhno zabavo z govorom, petjem, deklamacijami in veseloigro „Ne vdajmo se“. Kdor ljubi pošteno veselje, naj pride.

Sele. Na Štefanovo popoldne uprizori izobraževalno društvo šaloigro „Repoštev“. Igra bo nudila poleg poduka tudi mnogo smeha. Kdor želi imeti za mal prispevek mnogo koristne zabave, naj pride!

Globasnica. (Miklavžev večer.) Dne 5. decembra je tuk. izobr. društvo priredilo Miklavšpretno deklamirala dvodeklamacijo „Najboljša“ in „Odgovor“, kar je dobro vplivalo. Na žev večer s peštrim sporedom: Domači igralci so predstavljali igro „Nemški ne znajo“, ki je povzročila mnogo smeha in napravila dober vtis na obiskovalce. Fantje so predstavljali komičen prizor „Lamberžani v lanenem morju“, posnetega iz knjige „Šaljivi Slovenec“, ki ga je dramatiziral g. Cirgoj. Nastopil je kot piskrar in mojstrsko izpeljal svojo pevsko vlogo g. Jarc iz Škocijana. Gospa Nežka Gregorič pa je z ubranim glasom zapela pesem o kavici. Janko Hutter ter Ivanka Sadjak sta željo domačega prebivalstva je društvo naprosilo vrle škocijanske pevce, da so s svojimi zbranimi glasovi prepevali milodoneče in krasne pesmi. G. Cirgoj pa je aranžiral za Miklavžev večer dva zbora, moškega in mešnega, ki sta istotako zabavala s petjem občinstvo. Med odmori se je vršila šaljiva pošta, pri kateri je imel pismonoša mnogo opravka. Ob koncu je nastopil Miklavž, obložen z bogatimi darili, ki jih je razdelil med občinstvo, nakar se je to mirno razšlo. Izobr. društvo izreka tem potom vsem došlim gostom, kakor tudi vsem pevcem in pevkam, posebno g. Jarcu, gospe Gregorič za nastop, g. Cirgoju za vodstvo igre in drugih prizorov in vsem drugim, ki so pripomogli, da se je Miklavžev večer mogel dostojno prirediti, prisrčno zahvalo.

NAŠE KNJIGE

Cerkvenim pevskim zborom. K božičnim praznikom toplo priporočamo skladbe Karla Adamiča za mešani zbor: 12 Mašnih, partitura po 2,50 S, posamezni glasovi po 60 g; Evharistične pesmi, partitura po 1,50 šil.; Staroslovenska maša, partitura, 2 S, glasovi po 50 g; Božični preludiji za orgle po 1,50 S. Denar se lahko v priporočenem pismu pošlje. Naroča se pri skladatelju: Karlo Adamič, kapelnik, Koprovnica, SHS.

Kdo je najboljši prijatelj našim malim? Najboljši, najzvestejši in najiskrenejši prijatelj našim malim je „Mladi junak“. To je list, ki jih pride vsakega 1. v mesecu obiskat v novi praznični obleki in jim nasiplje v dušo zvrhan koš dragocenosti: povestic, pesmic, pravljic, bajk, ugank, zlatih zrn in še nepregledno vrsto drugih lepih reči! Uči jih, zabava, daje jim koristne nasvete, riše jim lepoto naše domovine, oznanja resnico življenja, vodi po edino pravi poti do cilja! — Naroča se pri upravi „Koroškega Slovenca“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26-I. Celoletna naročnina — 2 šilingov — je tako neznatna, da jo lahko utrpi vsakdo.

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 3. novembra 1926.

Živinoreja.

Poroča dr. Scheuch: Pričakovati je, da bo ministrstvo za bodoče leto, ako se o dobri državni proračun, za pospeševanje živinoreje moglo dati 2,5krat toliko podpore, kakor letos. Ministrstvo zahteva poročilo, kako namerava deželni kulturni svet z nameravano podporo razpolagati. Živinorejski odsek se je o stvari posvetoval in predlaga:

Izpopolnjevala se bo živinorejska organizacija: Živinorejske zveze, zadruga in kontrolna društva, in kjer še teh ni, se bojo vpostavljal društva za vzdrževanje juncev. Organizacija je v deželi lepo napredovala, tako da imamo zdaj 30 živinorejskih zadrug s 683 člani, in se 5658 krav kontrolira. Večja pozornost se bo obračala na postavljanje zadružnih juncev in na popisovanje goveje živine (Herdbuchführung). Samo s skrbnim popisovanjem se najdejo tiste posamne živali, s katerimi je mogoče požlahniti plemo. Že so se našli junci, od katerih padajo izredno lepa teleta, potomci teh juncev se morajo postavljati po zadrugah. Poskrbelo se bo tudi za posredovanje pri prodajanju živine bodisi za obrat med zadrugami, bodisi za zunanjo trgovino. Živinoreja se najbolj pospešuje z dobrimi junci, zato se bo dajala za nakup juncev podpora, podpirali se bojo gospodarji, ki redijo junce in prirejale se bojo posestva, kjer se bojo redili biki. Junci melanskega plemena, ki so zdaj na Osojskih Turah, se bojo spravili na Litzlhof, zato se bo sem dobilo juncev bele pasme. Najboljši junci se bojo odslej dajali samo zadrugam in sicer tako, kakor so se dajali erarični žrebci, brezplačno, a gospodar se mora dovezati, da žival primerno oskrbi in sicer tam, kjer je vsaj že 40 krav pod kontrolo, tako da se junec primerne izrabi. Splošno bo treba junce rabiti dalje časa, ne kakor do zdaj samo 3—5 let, marveč 5—6 let. Za to pa je treba primerne postrežbe, treba junca tudi vpregati. Prihajale so pritožbe, da se ljudje, ki nimajo potrjenega junca, a ga le rabijo, premalo kaznuje. Deželna vlada se bo pozvala, naj strožje kaznuje, sicer pa se bo skrbelo, da se ljudem, ki se jim junec ne potrdi, ponudi drug in se ta subvencionira.

Svinjereja se bo tako podpirala, da se bojo poceni oddajali mladi mrjasci in se bojo vstanavljale svinjerejske zadruga. Dobilo se bo sveže krvi iz Nemčije.

Posebno se bo podpiralo grajenje pravih gnojnih jam in sicer tokrat po vsi deželi, ko so že razmere take, da se nihče ne upa kaj zidati. Kot podpora se bo dajalo 20—25% vseh stroškov, tako da bo nekako cement plačan.

Namerava se napraviti tudi mlekarška šola. Tudi mlekarji ne odgovarjajo, ne znajo gojiti telet, če že dobro molzejo in so sploh predragi.

Glantschnig priporoča podpirati zgradbo „silo“ — kjer se hrani sveža krma za zimo in se tako pospešuje mlekarstvo ter tudi rast mesa.

Supersberg poroča, da je došla že ena taka prošnja in da se je dotični silo subvencioniral z 20% stroškov. (Konec sledi.)

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Schulverein je sezidal na Štajerskem dve novi obmejni šoli v Soboth in Glanz-Langeegg. — Da se zveže železniško omrežje v Španiji s severoafriškim, nameravajo zgraditi v kratkem pod Gibraltarjem predor. Tunel bo dolg 16 km. — Temeljni kamen za zidavo vladnega poslopja v Eisenstadtu na Gradiščanskem se je položil ob navzočnosti predsednika dr. Hainiša in dr. Seipla. — Plesni učitelj Boris Druzev, Bolgar, je oddal na bivšega bolgarskega ministra dr. Dimitrija Atanasova, načelnika makedonske organizacije na Dunaju, več strelcev, ki niso pogodili. Pač pa je bila zadeta gospodinja, ki je prihitela v sobo. Zločinec je bil aretiran. — Gladni volkovi so napadli v Hercegovini staje ovac in raztrgali enemu kmetu kar 19 ovac. — Velikanski požar na Japonskem je uničil 1500 hiš.

Razglas.

Glasom sklepa občinskega odbora z dne 28. novembra t. l., se vrši javna dražba

občinskega lova

v Globasnici, dne 27. decembra 1926 ob 1. uri pop. v občinski pisarni. Lov se odda v najem po katastralnih občinah za dobo 5 let, to je od 1. julija 1927 do 30. junija 1932. Nadaljna pojasnila daje občinski urad v Globasnici.

Globasnica, dne 8. decembra 1926.

Jekl Janez, župan. 122

VABILO

123

izrednemu občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Pliberku r. z. z. n. z., ki se bo vršil v torek dne 28. decembra t. l. ob 10 uri dopoldne v uradnih prostorih pri Brezniku v Pliberku.

DNEVNI RED: 1. Odobritev zlate bilance. 2. Prememba pravil. 3. Slučajnosti.

Opomba. Ako bi ob določenem uri ne bilo zadostno število zadružnikov zbranih, se bo vršil pol ure pozneje drug občni zbor z istim dnevim redom, ki bo sklepčen brezpogojno.

K polnoštevilni udeležbi vabi NAČELSTVO.

VABILO.

127

Bralno društvo v Škocijanu priredi na praznik sv. Štefana ob pol 4. popoldne pri Rušu v Samožni vasi lepo božično igro

Logarjeva sinova.

Prisrčno vabi

ODBOR.

Vabilo

129

na igri

Stari grehi

veseloigra v 3 dejanjih

in

Prepirljiva sosed

burka 1 dejanka,

ki ju uprizori Izobraževalno društvo „Kočna“ v Svečah na svojem novo zgrajenem odru na Silvestrov večer ob pol 8. in v nedeljo, dne 2. januarja 1927 ob 3. popoldne pri Adamu v Svečah.

Sodeluje domači pevski zbor.

Solarjem vstop prepovedan!

Prijatelje poštene zabave prisrčno vabi

ODBOR.